SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 3. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Februari 1894. | Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.) | 14. Årg.

Sven Scholander.

Att äfven en amatör på musikens område kan vinna beröm och framgång som konstidkare det visar oss mannen med lutan här nedan, hvilken nyligen här låtit oss njuta af sin eminenta talang som vissångare och för ej längesedan i den danska hufvudstaden genom den vann en succès, som endast brukar tillfalla första rangens konstnärer. Sven Scholander är visserligen en amatör, han har ej gjort konsten utan praktiska yrken — han är ju egentligen bildhuggare — till lefnadsuppgift, men han är en amatör i detta ords egentliga och bästa betydelse: han är en trogen och uppriktig älskare af tonkonsten och sjunger »con amore» sina »chansons» och »Bellmanianer», derför rycker han oemotståndligt hela sin publik med sig och framkallar, der han sitter på estraden med lutan i famnen, en stämning af trefnad och familiaritet, af sympati mellan honom sjelf och salongsgästerna, som gör att hans soaréer äro verkliga högtidsstunder af på samma gång fin konstnjutning och gemytligt salongslif.

Sven Scholander.

Första gången man hörde hr Scholander offentligt föreföll hans röst väl sträf, men man öfversåg dermed för det lifliga, uttrycksfulla, stämningsrika föredraget; nu har han genom studier uppmjukat och allt mer bemästrat sin stämma, betydligt förkofrat sin talang att sköta ackompanjemangsinstrumentet samtidigt med flitigt arbete på att rikta sin repertoar. Bildhuggaren har skapat en »renaissance» inom tonkonsten hos oss, i det han återväckt till lif »chansonetten» och visan samt återskänkt oss Bellman — Bellmansången i sin rätta gestalt, med dikten framförd i sin helhet och ackompanjerad af lutan, så som sången skapades af sångarkungen sjelf. »Det fins ej land som dessa toner söfver», sjöng en gång Tegnér om Bellmans sånger, men vår »nyktra» och »heliga» tid var på väg att både glömma och fördöma det gustavianska snillet, då Sven Scholander åter bragte honom till heders, lika fosterländskt förtjenstfullt, som konstnärligt fulländadt.

Scholander började först att i privata kretsar göra sin talang känd och sedan offentligt på välgörenhetskonserter af mera anspråkslös natur. Men då han fann hur gerna man hörde honom, föranstaltade han egna soaréer i Vetenskapsakademiens hörsal, hvilka alltid lockade »fullt hus». Emellertid kunde man tro, att hans Bellmanssång, i första rummet, och äfven hans chanso-

netter utgjorde en dragningskraft särskilt för hans umgängeskrets och speciela Bellmansvänner. Pressen började dock alltmer konstatera det ovanliga värdet i hans prestationer, och att lokala eller patriotiska sympatier icke uteslutande uppburo sångaren, fick man säker bekräftelse på vid hans uppträdande i Köpenhamn. För ett generelt bedömande af hans talang äro pressens samstämmande åsigter der af den betydelse, att vi ej bättre och mera opartiskt kunna karakterisera densamma, än genom att här anföra hvad Charles Kjerulf yttrar i »Politiken» efter hans första »Musik- och Bellmansafton» i Danmarks hufvudstad. Så här skrifver Kjerulf:

»En bättre premièrepublik än den hr Scholander i går afton hade vid sin första *Musik-* och *Bellmansafton* kunde han icke önska. Representanter för litteratur, bildhuggarkonst, musik och teater hade stämt möte i palatsets lilla sal för att höra den svenske specialisten. Närmast hr Scholanders lilla tribun vid salens ena långvägg sutto veteranerna J. P. E. Hartmann och Erik Bögh, och för öfrigt var hvar enda plats i salen upptagen af väntansfulla åhörare.

För att säga det med ens: aftonen blef den mest afgjorda succés. Hr Scholanders röst är liten och obetydlig, utan synnerlig klang eller skönhet. Men detta glömmes snart, synes nästan som en onödighet, när han börjar sjunga och spela. Hans föredrag är på samma gång virtuosmessigt och naturligt: hälften sång och hälften recitation; en minutiös, fint känd musikalisk uppfattning röjer sig i fraseringen och i alla detaljer, i hela den särdeles lätta, men konstfärdigt spunna musikväfnaden, som fladdrar hit och dit, i förening med en rent af förbluffande textfärdighet. Båda delarne samverka med en nästan sydländsk liflighet i föredraget och träffande mimiska och plastiska accenter, och till allt detta kommer lutans karakteristiska, än smekande, än karrikerande men alltid understödjande, aldrig öfverskyggande ackompanjemang.

Hr Scholanders konst — ty om en sådan är här obetingadt fråga — är mer än något annat en mångfald af konster, förenade hos en enda person. Det är tusenkonstnärens, den allsidige artistens talang, i förening med den verklige amatörens naturliga finhet och anspråkslöshet, som gör hr Scholanders prestationer så tilldragande.

Om vi skulle genomgå och uppehålla oss vid hvar och en af de öfver 20 sånger hr Scholander föredrog i går afton, skulle det draga för långt ut. De genomlöpte alla stämningar från det sentimentala till det burleska; med en förvånande säkerhet visste sångaren att öfver allt slå hufvudet på spiken.

Till hr Scholanders mångsidiga begåfning hör också en öfverlägsen språkfärdighet: han sjöng i går afton med största lätthet både italienska, spanska och franska. Hvar och en af åhörarne torde ännu kunna minnas hans ömma »Angiolina, Angiolinetta», tungans färdighet i den neapolitanska »O pescator», den potpourridoftande humorn och sentimentaliteten i faderns visor, det lössläppta i den spanska serenaden med dess »Pst!» och »kyss» och veritabla flöjtomqväde — det äkta galliska förståndet och den likaledes äkta charmen i de fyra franska visorna, ända från den gammalfranska sången »De tre prinsessorna» till den moderna bulevardvisan »Le marché de la Madeleine», som blef beundransvärdt öfverlägset och qvickt föredragen.

Efter detta kunde man förstå, att hr Scholanders Bellmansföredrag skulle blifva en njutning, och dock öfverträffade detta förväntningarna. Det var likasom om både han sjelf, rösten och hela föredraget växte på den klassiska, om hemmet erinrande Djurgårdsgrunden. Hr Scholanders stora musikalisk-dramatiska begåfning firade den ena triumfen efter den andra. Vi måste i alla fall lägga band på oss sjelfva för att icke här ingå för mycket på enskildheter. Rent ut genial var tolkningen af »Bröderna fara väl vilse ibland». Det var den inkarnerade Bellmanstypen man hade lifslefvande framför sig, den dreglande dryckenskapen och den hjertskärande förtviflan i tätt famntag. En satirtragedi, der gråt och skratt togo liftag. Här var hr Scholander på höjden af sin konst.

Hur njutbart återgaf han icke den måleriska belåtenheten och den naiva uppsluppenheten i »Mollberg dansmästare» och »Storm och böljor tystna re'n», huru säkert travestien i elegien öfver bränvinsbrännare Lundholm med kyrkoklocksackompagnement, hur taskspelaraktigt det stora figurgalleriet i »Undan, ur vägen . . .» o. s. v.!

Kort och godt: Sven Scholander är en fin och högst ovanlig konstnär, som eger något öfverraskande värdefullt och intagande på ett område, som nästan är förglömdt och i hvarje fall måste antagas vara ömkligen omkommet i den moderna konsertkonstens hvirfvel.

På en mera treflig och uppfriskande afton än hr Scholanders bjuder ingen konsertgifvare.»

Sven Scholander är född i Stockholm d. 21 april 1860. Hans föräldrar voro professorn och intendenten F. W. Scholander, den bekante arkitekten och målaren, äfven känd som skald och tonsättare, hvilken afled 1880, samt Karin Nyström, dotter till intendenten vid Konstakademien Axel Nyström och kusin till Scholander, som blef svärfaderns efterträdare vid nämnda akademi såsom dess sekreterare. Efter genomgånget klassiskt läroverk började Sven Scholander ornamentala studier för fadern, och dessa fortsattes sedan efter hans död under 3 år i den här upprättade konstindustriela skolan, hvarefter en färd till utlandet genast företogs. Der fullkomnade han sig i ytterligare tre år i ornaments- och byggnadsbildhuggeriet, som han efter hemkomsten till Stockholm genast började utöfva och fortfarande framgångsrikt bedrifver. Vid sidan af detta yrke upprättade Scholander för ett par år sedan ett större magasin för försäljning af fotografiska utensilier, en affär som för närvarande i sitt slag hör till de förnämsta i hufvudstaden. Detta var *bildhuggarens* och *affärsmannens* yttre verksamhet och person. Men här ha vi att göra med *musikern* Scholander, och då tro vi oss bäst tillfredsställa våra läsare, om han sjelf, med sin från musikaftnarna allmänt bekanta älskvärda familiaritet, äfven här får träda fram och »sjunga ut» med hvad han vet och tänker om sin musikaliska person; och dermed öfverlemna vi till sist ordet åt honom sjelf:

»Musiken är en ärftlighetsgåfva inom familjen. Min farmor lär ha haft en öfverdådig röst som yngre, med hvilken hon förenade en musikalisk smak och känsla, som lär ha varit hänförande. Hon spelade, i likhet med så många andra damer af hennes tid, på luta — instrumentet förkommet — och vid hennes knän har min far setat och läst många af de sånger, hvilka han sedermera sjöng för *sina* barn och dem jag ännu med kärlek föredrar, bland andra den af den stora publiken så omtyckta »tu me demendes, Marie». Min far, som sagt, tog upp sin mors fallna sångmantel. Han hade en väldig och omfångsrik basbariton, hvilken han skötte med naturlig och medfödd smak, ehuru den ju var alldeles oskolad, och när han vid sin guitarr om sommaraftnarna satt midt i barnaringen på »farstukvisten» ute på »Skuggan», kunde Lidingöborna midt öfver sjön sitta och lyssna till hans visor, som fördes vida kring på »tonernas vågor» i den stilla kvällen. Vi ha också som bilaga till min fars samlade skrifter, utgifna efter hans död, låtit trycka de flesta af de visor och ballader, som han komponerat just med tanke på sin älskade guitarr, och som han så gerna föredrog både för oss barn och i gladt lag för lyssnande vänner, Att jag med min repertoire införlifvat alla dessa visor, faller ju af sig själf.

Vid 15 år började jag i smyg knäppa på fars instrument; den ena efter den andra af först *hans*, sedan andra visor »togs ut» efter gehör, till dess jag en lycklig jul blef egare till ett instrument, en vanlig 6-strängad guitarr. Nu växte repertoaren hastigt, till familjs och vänners förnöjelse. Åren 1881 och -82 tog jag sånglektioner härstädes för lärarinnan vid konservatorium, fröken Ellen Bergman, och

under Pariservistelsen 1883, -84 och -85 begagnade jag mig af det tillfälle, som genom en i Paris vistande svensk ung sångare erbjöds mig, att deltaga uti och bevista den då så omtyckte och berömde italienaren Delle Sedies lektioner. Min guitarr följde mig troget, visor snappades upp till höger och venster såväl i Frankrike som ock — och mest — i Italien, der jag under 6 månader flackade rundt »en artiste». Neapel och Venedig voro de mest »gifvande« orterna. Efter hemkomsten fick jag tag i min första luta, hvarefter guitarren blef en öfvervunnen ståndpunkt. Tio guitarrer gå i ton ej upp mot *en* luta! I *en* sak måste jag dock efter ett längre tvekande gifva guitarren rätt: i stämningens och strängningens ändamålsenlighet. Den gamla lutan hade 8 strängar på gripbrädet, stämda i ett rent a-durs-ackord med några mellanliggande i ren följd stämda basar, hvilket system gjorde, att man hänvisades till ett högst inskränkt antal tonarter och harmonier, under det att guitarren med sina ters- och qvart-intervaller erbjuder långt rikare resurser för den spelande. Alltså, jag byggde om min luta så att den lämpade sig för guitarrens strängning, och på så sätt är det jag nu alltid använder den. Instrumentet är för resten bygdt i första åren af århundradet.

Hur kom jag att sjunga Bellman? Ja, sannerligen jag det vet! Min far sjöng *aldrig* Bellman och kände ytterst litet till honom. I min morfars hus — långt före min tid — umgicks gamle Raab, sin tids bäste Bellmanssångare, men som sagt, någon genom min far — eller annan — fortlefvande tradition har jag ej alls haft att stödja mig på. Enfin, någon gång har jag väl hört en eller annan Bellmansvisa — om inte annat så i qvartett, hvarigenom min håg och tanke väckts för saken. Ingen tradition, inga förebilder, alltså ett från grunden sjelfständigt uppfattningsfält. Och kanske detta för mig varit en lycka, ty jag hade måhända annars aldrig vågat mig på att göra saker och typer, som jag nu anser mig endast och allenast *kunna* göra dem, för att vara trogen kära fader Bellmans minne! Och han är märkvärdig med det, att man nästan aldrig kan sjunga honom utan att hitta en ny liten face, ett nytt litet korn, förut ej bemärkt och tillräckligt genomälskadt! Detta för sångaren — tänk då hur oändligt mycket mer för åhörarne! — Jag ligger aldrig i ro på det jag kan. Ständigt ökning af vis-stocken — Bellman i första rummet, och jag ger mig väl inte förrän jag har honom i mig med hull och hår! — Och hvad till sist mitt offentliga uppträdande angår, så har jag haft glädjen att från första stund finna en mig *fullt* förstående såväl publik som kritik. Och *just* detta, att båda så väl från början förstått uppfatta min ställning som gentlemannasångare, den sjelf i sin sång glade och lycklige amatören, har så särskildt gladt mig; Jag har ju ailtid med min anspråkslösa sång tyckt mig ha just som en mission att fylla: den lilla visans framdragande ur glömskan, dess upprättande på den plats uti menniskornas hjärtan som den med så stor rätt tillkommer, såsom varande den musikart, som kanske just mest af alla har förmågan att gå från hjärta till hjärta och att tilltala både den mer och — mindre musikaliske eller musikförståndige; Hur många i dagligt tal kallade »fullkomligt omusikaliske» ha ej kommit och med glädje i blick och ord tackat mig för en genomlefd glad och lycklig stund — folk, som det aldrig skulle falla in att gå och höra en fiolqvartett eller en symfonikonsert — detta sagdt utan att jag väl för min egen del behöfver bli missförstådd! — Och missionen vet jag på *så* sätt har burit sina frukter, att dussintals gamla lutor krupit fram från skrubbor och vindar och börjat knäppas på: visan har börjat vinna terräng!

Se der i korthet hvad jag vet att säga om min obetydliga person och min lilla, glada konst.

De fyra uvertyrerna till »Fidelio»

af *Dr H. Simon.*

»Tack, I Wienare från 1805, att I icke tyckten om den första, så att Beethoven i guddomlig vrede rasade fram den ena efter den andra». Så skrifver Robert Schumann under intrycket af en konsert i Leipzig, då Mendelssohn hade låtit uppföra alla 4 Fideliouvertyrerna. Naturligtvis skedde det i den ordning, som man då och ännu till för tjugu år sedan ansåg för den verkligt kronologiska och som är så ingrodd när man uppräknar de tre »Leonororna» och den egentliga »Fidelio»-uvertyren, att det knappt låter sig göra att söka rubba denna numrering. När allt kommer omkring är det icke heller nödvändigt, så mycket mindre, som den, hvars förtjenst det är att ha klart och tydligt framstält hela sakens sammanhang, Gustaf Nottebohm, sjelf har ansett för riktigt att i förteckningen öfver Beethovens verk bibehålla den traditionela ordningen. Men det vore önskligt, om man äfven i större kretsar af musikvänner mer än hittills gjorde sig reda för den verkliga ordningsföljden mellan de berömda uvertyrerna, särskildt af det skäl, att den felaktiga åsigten tidt och ofta ger anledning till falska slutledningar om de särskilda uvertyrernas inbördes förhållande till hvarandra, så som man har ett mycket tydligt exempel på i Marx's Beethovenbiografi.

Man vet att »Fidelio» — eller »Leonora» som operan ock benämndes — icke gjorde lycka, då den i november 1805 första gången gick öfver scenen, och att den efter några få representationer blef tagen tillbaka af Beethoven sjelf. Den uvertyr, som spelades till operan var den, hvilken sedvanligen betecknas som Leonora n:o 2. Denna beteckning går ut ifrån, att Beethoven först skrifvit en annan uvertyr, som emellertid efter en hos furst Lichnowsky företagen repetition »i följd af hela sitt innehåll befanns icke vara lämplig. Hvarken idé, stil eller karaktär förmådde behaga den areopag som satt till doms öfver den, och uvertyren blef derför lagd å sido.» Så berättar Schindler i sin Beethoven-biografi. Som vi skola se svarar denna framställning alldeles icke mot verkligheten; men till den må den traditionela numreringen hänföras, i det man alltså antog, att den vid de första representationerna af operan spelade uvertyren redan var n:o 2, medan den första deremot alls icke kommit fram för offentligheten.

För öfrigt var det icke minst uvertyren som väckte publikens misshag. I en wienertidnings kritik, som Marx citerar, heter det t. ex., att »alla fördomsfria musikkännare och vänner voro ense om, att något så osammanhängande och förvirradt, något som så stötte örat hade rent ut sagdt aldrig skrifvits eller utgifvits för musik. De mest skärande modulationer följde på hvarandra, med verkligt gräsliga harmonier och några små idébitar, af hvilka somliga från kompositionen borttaga hvarje skymt af upphöjdhet, såsom t. ex. ett posthornssolo, hvilket, förmodligen förkunnande guvernörens ankomst, fulländar det obehagliga, bedöfvande intrycket.» Beethoven har säkert varit förgrymmad öfver att man tog den trumpetsignal, som ljuder från tornet ned i fängelset, för ett posthorns gemytliga blåsning. Kort och godt — uvertyr och opera föllo båda igenom. Välvilliga vänner, som funno åtskilliga fel uti verket, förmådde komponisten att företaga flera förkortningar och ändringar, efter det hela operan blifvit genomspelad på ett möte hos furst Lichnowsky; äfven texten omarbetades, af Stephan von Breuning, och hela operan blef från tre akter sammandragen till två.

Så blef operan ånyo uppförd i slutet af mars 1806. Beethoven hade för det ändamålet omarbetat uvertyren och skapat den herrliga tondikt, vi nu beundra som »Leonora-uvertyren n:o 3», den som på ett så gripande sätt målar för oss Florestans sorg, Leonoras hjeltemodiga trohet och slutligen de återförenades jubel.

Ehuruväl operan nu vann långt mera erkännande, tog Beethoven den dock

tillbaka efter att ha uppförts tre gånger. Det har ej blifvit fullt förklaradt hvarför detta skedde, och då här endast är fråga om de särskilda uvertyrernas historia, kan denna sida af saken ej komma i närmare betraktande. Ett försök, som Lichnowsky gjorde att få »Fidelio» uppförd i Berlin strandade helt och hållet. Bättre utsigter yppade sig i Prag, der man i maj 1807 öppnade en ny tysk opera på hvars repertoarlista »Fidelio» stod upptagen. De konstförståndiga Pragboarne hade ju förr, när det gälde »Figaros bröllop», visat, att deras fattningsförmåga var mera utvecklad än wienarnes. Operan synes likväl icke ha kommit till uppförande der.

Emellertid föranledde denna plan Beethoven att i stället för den »stormäktiga» uvertyren, som verkligen också mer har karaktären af ett sjelfständigt symfoniskt verk, än af en inledning, att skrifva en annan, lättare. Då den ej kom till användande, blef den liggande der, och efter Beethovens död upptäcktes den i en packe dansar och marscher, som musikförläggaren Tobias Haslinger hade köpt, och år 1833 utgifven som op. 138, efter att den förut spelats på ett par konserter. Man kände lätt på ett ställe i Florestans fängelsearia, att man hade en Leonorauvertyr framför sig, man erinrade sig att före den stora uvertyren af 1806 hade funnits en annan, som gafs vid de första representationerna 1805 men som emellertid gått förlorad. Denna trodde man sig nu ha återfunnit, och så skedde det, att man antog den, som egentligen var den tredje af systrarna, för den första. Den verkligen första urbilden till den stora, blef först 1840 känd vid uppförandet i Leipzig och sedan inkilad mellan den efterlemnade och den stora, så att denna blef den tredje.

Kompositionstiderna för uvertyrerna äro således följande: n:o 2, 1805, n:o 3, 1806, n:o 1, 1807. Sitt riktiga nummer har sålunda endast den 4:e fått, Fideliouvertyren i E-dur från år 1814, och det fattades ej mycket i att det blifvit en femte. Ty då operan åter togs fram och på åtskilliga sätt ändrades — den berömda visionen i slutet af Florestans aria härstammar först ifrån denna bearbetning — hade Beethoven för afsigt att omarbeta den sista, 1807 för Prag skrifna uvertyren (alltså vår n:o 1). De skisser som funnos blefvo dock ej utarbetade; i stället blef den nya uvertyren skrifven i den redan valda tonarten E-dur. För öfrigt blef den först färdig till andra representationen; vid första ersattes den med en annan, troligen »Athens ruiner».

»Publiken applåderade», berättade Beethoven sedan, »men jag stod der skamflat; den hörde ju alls icke ihop med det andra».

»Tannhäusers» första uppförande i Berlin och ett bref från Richard Wagner

af *Ernst Pasqué.*

Sistlidne 7 januari var det 37 år sedan Wagners »Tannhäuser» första gången uppfördes på k. operan i Berlin under Heinrich Dorns ledning med Theodor Formes i titelrolen och Johanna Wagner, en brorsdotter till komponisten, som Elisabeth. Iscensättningen var särdeles omsorgsfull, hvarpå som bevis kan anföras, att de samtida furstarnes och ädlingarnes vapen smyckade slottssalen i Wartburg. Operan vann genast en stor och varaktig framgång, så att den under samma år 1856 upplefde 20 representationer.

Långa och hårdnackade stridigheter hade emellertid föregått uppförandet i Berlin. »Tannhäuser» gafs allra första gången d. 19 okt. 1845 i Dresden och derefter på en annan scen först d. 16 febr. 1849, i Weimar. Liszt var det, som företog sig att göra sin publik bekant med det epokgörande verket af den tyske operareformatorn, och det djerfva försöket lyckades: det öppnade snart för »Tannhäuser» portarne till andra scener. Kapellmästarne i Frankfurt och Wiesbaden, Louis Schindelmeisser, en styfbroder till Heinrich Dorn och intim vän med Wagner, samt Gustaf Schmidt voro de dirigenter, som hade mod att uppföra operan i dessa städer, den förstnämde äfven i Darmstadt, och öfverallt med stor framgång. Men Berlin drog sig alltjemt undan, och då man ändtligen ryckte upp sig till att i kgl. operahuset der uppföra denna opera, hvilken betraktades som ett under, och verkligen också gjorde intryck såsom ett sådant, då uppstodo så många hinder, att Wagner ansåg bäst att taga partituret tillbaka. Tio år efter första uppförandet i Dresden gjordes åter ett allvarligt försök att få upp operan i Berlin, men då uppställde Wagner det vilkoret, att Frans Liszt, hans trogne offervillige vän, och som var mest förtrogen med komponistens intentioner, skulle få ha den musikaliska ledningen af hela företaget, en begäran som man af den dåvarande generalintendenturen icke trodde sig få beviljad. Emellertid blefvo dessa för oöfvervinneliga ansedda svårigheter till slut lyckligen besegrade.

Den då varande kapellmästaren Heinrich Dorn tillskrifver sig, och troligen med rätta, förtjensten af att ha lyckligt löst den högvigtiga och ömtåliga frågan. Han säger derom i sin 1877 utgifna bok »Ergebnisse aus Erlebnissen»: »Det vore löjligt att tro, det icke Wagner skulle i Berlin, der förut både »Rienzi» och »Holländaren» gifvits, successive få tillträde med sina nyare verk; men jag behöfver derför ej förhemliga, att här upptagandet af »Tannhäuser» just på föranledning af mig kommit till stånd . . . Denna framgång fägnar mig så mycket mer, som jag efteråt erfor att Wagner i ett bref till sin ungdomsvän Schindelmeisser i Darmstadt 1854 yttrat att »Tannhäuser» i Berlin hade mindre utsigter än någonsin, sedan jag der vore anställd för lifstiden.» —

Hur Wagner sjelf tänkte och dömde om uppförandet af hans »Tannhäuser» i Berlins k. operahus ser man tydligt af ett annat hans bref till Schindelmeisser, citeradt af Dorn (utan dato, men likaledes från 1854). Wagner stod sedan ungdomsåren i en intim vänskapsförbindelse med Dorns styfbroder Schindelmeisser. Båda hade på samma gång gjort sina musikaliska och andra studier i Leipzig, och Wagner torde knappast för någon annan vän ha så öppet och oförbehållsamt bekänt hvad som rörde hans lif och verksamhet. Skada att blott ett enda bref af denna rika och intressanta korrespondens är till finnandes! *) — Äfven Dorn var af gammalt vän till Wagner, båda lefde och verkade på sin tid i Riga. Men här blef, säkert genom ett beklagligt missförstånd, af vännen en vedersakare, såsom man finner af ofvannämda yttrande af Dorn, hvarvid dock framgår, att fiendskapen dem emellan får skrifvas på Wagners räkning genom dennes häftiga yttranden. Schindelmeisser måtte ha klagat öfver att denne endast ville acceptera Liszt som dirigent för »Tannhäuser» i Berlin och ej hans broder Dorn. Wagner svarade honom:

Käraste vän!

Jag måste genast ännu en gång skrifva dig till om saken, ehuru, Gud hjelpe mig, jag ej vet hur jag skall om sjelfva hufvudpunkten uttrycka mig tydligare, än jag tycker mig ha gjort i det förra brefvet.

Jag upprepar, att jag icke hyser något verkligt misstroende mot Dorn och att särskildt betänkligheter mot hans förmåga som dirigent äfven som mot hans goda vilja — ej är grunden till mitt handlingssätt; vidare förklarar jag tydligare, att jag icke af Liszts möjligen större dirigentskicklighet lofvar mig garanti för större framgång i Berlin, utan (om ej ensamt dock) särskildt af bestämda egenskaper, som ligga i Liszts hela väsen och hans föregående liksom i hans ställning, egenskaper som förmå att i Berlin paralysera för mig högst fientliga och skadliga inflytelser. Jag

*) Pasqué egde på 60-talet 50 sådana bref af Wagner till Schindelmeisser, dem han erhållit som honorar för en åt S. skrifven operabok. S, fick sedan låna dem tillbaka (ofvan anförda bref undantaget), men återlemnade dem ej, och brefven sändes efter S:s död af hans enka till en hennes son i första giftet, bosatt i Amerika.

vet hvilket oerhördt inflytande Meyerbeer har i Berlin och vet huru mycket detta inflytande der redan skadat mig och att han nu sträfvar till att göra en större framgång för »Tannhäuser» fullkomligt omöjlig. — Tro helt enkelt min försäkran att jag vet det. — Jag har t. ex. erfarit, att min »Rienzi» i Berlin trots en bristfällig framställning och trots det att pressen ingalunda mottog den gunstigt, dock vid första uppförandet gjorde på den ännu oförberedda publiken ett fullständigt godt intryck, så att jag ansåg framgången viss. Men jag erfor ock, att pressen (som redan i de förnämsta organen var Meyerbeer fullkomligt tillgifven) genast nedsatte »Rienzi» och bekräftade sålunda den redan gjorda erfarenheten, att publiken genom denna pressens stämning lät så intaga sig, att redan den andra föreställningen var dåligt besökt. Jag vet vidare, att Meyerbeer (genom sin vän Roedern) förstod att afhålla konungen från att besöka en bland de 3 af mig dirigerade föreställningarna, likasom från att lemna mig audiens: detta har jag bevis på. — Dessa och dylika erfarenheter hafva bestämt mig för att utan utomordentliga garantier mot det nämnda inflytandet ej låta vidare uppföra någonting i Berlin, och jag förklarar än en gång att jag dervidlag icke fäster mig vid Berlinryktet (som ju kan vara gjordt) utan vid Berlin-inkomsten, som jag kan behöfva. På garantien genom Liszts inflytande har jag först senare kommit att tänka efter det alla andra garantier förvägrats mig. Först fordrade jag för 2 år sedan — helt enkelt mitt hufvudsakliga ögonmärke — ett förskott af 1,000 thaler på tantièmet. Då detta förvägrades, men å andra sidan min brorsdotter Johanna försäkrade att hon skulle göra allt hvad hon kunde för att tjena mig och då Hülsen sjelf samtyckte till vissa löften angående representationernas upprepande, så gaf jag mig tillfreds. Mitt förtroende till Johannas inflytande och nitiskhet likasom till Hülsens energi och gynsamma stämning för mig måste jag dock snart uppgifva, då vid tiden för det fastställda upptagandet af »Tannhäuser» Aubers »Feensee» och Flotows »Indra» (helt plötsligen) föredrogos. Jag kunde deraf se hur allvarsamt Johanna och Hülsen hade menat, tog mitt partitur tillbaka och öfverlemnade saken åt Liszt. I honom ser jag efter denna sista erfarenhet endast och allenast den garanti för nödig energisk ifver, som jag annars alls ej kan lita på. Mot alla dessa skadliga inflytelser kan Liszt, men endast i en officiel ställning, träda upp: han sjelf förklarar, att det för honom ej gäller att sjelf ställa sig på dirigentpallen, utan att såsom mitt ombud i Berlin såväl på intendenturens hållning som på det mot mig avoga partiet utöfva inflytande, sådant som just han — med sina mångsidiga förbindelser och förhållanden — är särdeles mäktig att utöfva.

Kan jag väl uttrycka mig tydligare? -»

— — — — — — — — — — — —

En nu följande del af brefvet handlar om Wagners förhållande till sin »dubroder» Dorn i Riga och den konflikt med denne, hvari han råkade vid sin afflyttning från denna stad. Brefvet slutar sålunda:

— »Dock detta är gamla historier, och jag bär intet agg till Dorn vidare, — men — om jag ej är öfverdrifven i mitt förtroende till honom, så har det sina goda skäl. Här äro de dock utan kraft och verkan; för mig vore Dorns ledning af »Tannhäuser» (under andra yttre omständigheter) fullt berättigad-

Blif nu ej ond på mig för att jag tar din vänskap i anspråk med sådana meddelanden om Dorn; utan var försäkrad, att jag denna gång dermed afser ingenting annat, än att just för dig, såsom min väl bepröfvade vän, rättfärdiga mitt handlingssätt.

Mottag än en gång tusen tack för all den godhet och tillgifvenhet, för hvilken jag står i skuld hos dig.

din

R. W.

* * *

Den kinkiga angelägenheten blef, ändtligen och, såsom man väl kan antaga, med Dorns hjelp bragt till ett lyckligt slut, och den 7 januari blef »Tannhäuser« uppförd i Berlin första gången; med hvilken varaktig framgång i konstnärligt som pekuniärt hänseende för k. operahuset och Richard Wagner, framgår tydligt nog af Berlinertidningarne från den tiden och k. hofteaterns kassarapporter.

De första uppförandet föregående meningsstridigheterna mellan Wagner och generalintendenturen diskuterades lifligt af dåvarande berlinerpressen. Äfven »Kladderadatsch» behandlade saken i en karrikatyr, som är lustig nog att här återgifvas. Den har till öfverskrift:

Hur Tannhäuser drager åstad till sångarkriget på Berliner-Wartburg.

I salen befinna sig de båda hofkapellmästarne Taubert och Dorn samt generalmusikdirektör Meyerbeer som sångare med sin harpa; Taubert som »Joggeli» (en då ny opera af honom), Dorn som Niebelunge med det väldiga Niebelungensvärdet och Meyerbeer, på hvars harpa Profetskridskorna hänga, med en hel hög digra partitur: »Robert», »Fältlägret», »Hugenotterna» och »Profeten». I ingången till sångarsalen står herr von Hülsen som »torneringshärold» för att mottaga den ankommande sångaren Wagner, hvilken med Tannhäuser-partituret under ena armen och med den andra hållande en harpa, rider på Liszt såsom hans stridshäst. Taubert-Joggeli ler, Niebelungenkomponisten Dorn blickar dystert framför sig, Meyerbeer, med tydligen sänkt hufvud, betraktar den antågande Tannhäusersångaren Wagner, till hvilken »härolden» med en ytterst höflig gest yttrar: »Ja väl, högtärade herr sångare! till fots — med största nöje. Men stridshästen måste stanna derute!»

Hur man lagar till uvertyrer.

Af

Gioachino Rossini.

En ung musiker rådfrågade en gång Rossini, hur man skulle bära sig åt för att på bästa sätt skrifva samman en uvertyr. Till svar på denna förfrågan sände honom Rossini följande bref:

»Käre vän!

Som den vigtigaste och oomkullkasteligaste hufvudregel anbefaller jag er att alltid nedskrifva uvertyren först

dagen innan den skall spelas. När den jernhårda nödvändigheten tvingar oss, när den väntade kopisten tager det färdiga blad för blad ur våra händer, när direktören inför våra ögon i förtviflan rycker den ena hårtesten efter den andra från hufvudet på sig, då är vår fantasi i stånd till den högsta flygt. De största mästerverken ha kommit till på det viset. I min tid fanns der icke i hela Italien en enda teaterdirektör, som icke var komplett skallig då han uppnått sitt trettionde år.

Första receptet. Uvertyren till operan »Otello» komponerade jag i en liten kammare i Barbajas palats, der den mest gnatige och skallige af alla teaterdirektörer höll mig fängslad, endast försedd med en tallrik maccaroni, efter att ha tröstat mig med att jag ej med lifvet skulle slippa ur mitt fängelse förr än jag skrifvit den sista noten.

Andra receptet. Uvertyren till »Gazza ladra» har jag komponerat icke dagen före den då operan skulle uppföras, utan samma dag och detta på ett vindsrum i »Scala-teatern», der direktören, Barbajas värdige efterföljare, inspärrat mig under bevakning af fyra maskinister. Dessa fyra bödelsknektar hade fått befallning, att allt efter som mitt arbete blef färdigt kasta det ark efter ark igenom takluckan ned på gården, der det låg kopister på lur, som strax bemäktigade sig dem, afskrefvo dem och derpå läto dem gå vidare till kapellmästaren, som ögonblickligen tog i tu med att repetera. Dessa odjur voro strängt befalda, att om jag lät dem vänta för länge på att få något till nedkastning, då kasta ned mig sjelf till kopisterna.

Tredje receptet. Vid »Barberaren i Sevilla» bar jag mig mycket klokare åt. Jag skref nemligen alls ingen uvertyr till denna opera utan lät i stället spelas en uvertyr, som jag ursprungligen bestämt för min opera seria »Elisabeth». Publiken syntes vara mycket belåten med bytet.

Fjerde receptet. Uvertyren, eller rättare introduktionen till »Grefve Ory» blef komponerad under det jag satt med fötterna i vattnet, sysselsatt med att fiska. Samtidigt uttråkades jag förfärligt af en viss herr Agnado med milslånga afhandlingar om de spanska finanserna.

Femte receptet. Icke mycket bättre gick det med uvertyren till »Wilhelm Tell». Jag skref den i min bostad vid boulevard Montmartre, som från tidigt på morgonen till sent på aftonen var samlingsplatsen för de allra tråkigaste och faddaste personer Paris då kunde uppvisa. Man rök, drack, pratade, grälade och skrålade rundt omkring mig, under det jag arbetade med feberaktig brådska för att så mycket som möjligt undgå att höra på detta larm.

Sjette receptet. Till »Moses» hade jag ej en gång gjort det ringaste försök att skrifva en uvertyr, hvilket också under alla omständigheter är det bekvämaste. Äfven min förträfflige vän Meyerbeer har följt detta recept vid »Robert» och »Hugenotterna» samt, efter hvad det tycks, befunnit sig särdeles väl deraf. Vid »Profeten» har han gått till väga på samma sätt och, som vanligt, haft allt möjligt skäl att vara belåten med sig sjelf.

»Gack och gör sammalunda!

Eder

Rossini.»

Musikpressen.

På Abr. Lundqvists förlag har utkommit:

För piano, 4 händer:

Komzák, Karl: *Vindobona,* Marsch. Pris 75 öre.

För piano, 2 händer:

Teuchler, Thor: *»Ouverturen-Vals»,* tillegn. Föreningen Philochoros. Pris 1 kr.

Carlsson, Gösta: *Vi två,* Vals. Pris 1 krona.

Magnusson, Gunnar: *Sommarminnen,* Vals. Pris 1 kr.

För en röst med piano:

Westmeyer, W.: *»Vor» jag en dröm* (ass—ess el. f). Pris 50 öre.

Vindobona-marschen har nu utkommit äfven i 4 händ. arrangemang. »Ouverturen-Vals» har spelats som uvertyr på Philochoros-tournén 1893. — Sången af Westmeyer är enkel och melodiös. Förkortningen af ordet »vore» till »vor» i titeln och texten är ingalunda vacker. Bättre än en sådan tul ordstympning vore här att utesluta ordet en (— före dröm, svan, sång . . .), om melodien nödvändigt skall vara orubbad. Annars kunde med bibehållandet af e i vore, detta komma på en sextondel efter dubbel punkt vid den börjande fjerdedelen. Sången utgör n:r 11 i samlingen »Från concertsalen och salongen».

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. 15, 25, 28. Enna: *Hexan.* 17. Boïto: *Mefistofeles* (Margareta-Helena: frök. Labia; Marta, Pantalis: fruar Strandberg, Linden; Faust, Mefistofeles, Wagner: hrr Ödmann, Nygren, Malmsjö). — 18, 20, 22, 27. Adam: *Alphyddan* (Betly: fru Sterky; Max: hr Carl Lejdström, 1:a Debut; David: hr Lemon); baletter: *Fandango* ur »Granadas dotter» af Iv. Hallström, *Dans* ur »Czar och Timmerman» af Lortzing; Foroni: *Advokaten Pathelin,* buffa-operett i 1 akt (Guillemette, Babinette: frökn. Frödin, Karlsohn; Pathelin, Josseaume, Charlot, Aignelet, Jacquinard: hrr Johanson, Strömberg, Lundmark, Henrikson, Grafström). — 19, 23. *Vermländingarne.* — 21, 26, 29, 31. Tschaikowsky: *Jolantha,* Leoncavallo: *Pajazzo.* 24. Donizetti: *Regementets dotter,* baletter: *Fandango* ur operan »Granadas dotter», *Dans* ur »Czar och Timmerman». — 30. Foroni: *Advokaten Pathelin*; Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza: frök. Labia; Toriddo, Alfio: hrr Ödmann, Lundquist).

Vasa-teatern. Jan. 18—26, 28, 29. *Nerkingarne,* bilder ur folklifvet med sång, i 3 akter; musik dels komp., dels arr. af C. G. R. Littmark, af Axel Anrep (Östling: hr V. Holmquist, gäst; Stina, Selma, Ingeborg, mamsell Bom: fru Castegren, frökn. Ohlson, Thulin, fru Bergström; Sven, Lasse, Olle Lek: hrr Rönnblad, Warberg, Klinger; m. fl.) *I ballong,* Nyårsrevy af Em. Norlander. — 30, 31. *Toto-Tata,* komedioperett i 3 akt. af P. Bilhaud och Alb. Barré, musik af Antoine Banès. Fri öfvers. af E. Wallmark. (Skolinspektören: hr Holmquist; Toto-Tata: fru Castegren; Cesarine, Aurelie: frök. Ekström, fru Bergström; Cebastan, Bernard, Gaston, Dupalet: hrr Castegren, Gardt, Klinger, Kellberg). Handlingen: i lyceet S:t Menehould.

Vetenskaps-akademien. Jan. 23. 3.e *Kammarmusiksoarén* af Aulinska qvartetten: 1. Haydn: Stråkqvartett, A-dur; 2. Emil Sjögren: Sonat nr 2 för violin och piano, E-moll; 3. Joh. Brahms: Stråkqvintett, op. 111. Biträd.: hrr W. Stenhammar, E. Sundqvist, C. Sandqvist. — 31. Sven Scholanders musik- och Bellmansafton.

Musikaliska akademien. Jan. 26. *Konsert* af frök. Maria Nilsson med biträde af hrr C. Carlander, Nils Bellander, frök. Ester Hedén (ackompanjatris).

Återupptagandet å k. operan af Foronis skrattretande buffaopera »Advokaten Pathelin» med dess vackra, spirituela musik är ett lyckligt grepp, helst som rolbesättningen här är förträfflig. Fröken Frödin, som fru Pathelin, sköter öfverraskande väl sitt svåra koloraturparti; man kunde endast här och der önska mera styrka och fasthet i rösten. Herr Johanson är en mästerlig Pathelin och hr Henriksson öfverträffar sig sjelf som den bondsluge herden. Herr Strömberg—klädeshandlaren har en mycket rolig mask, och såväl han som herr Grafström—domaren, fröken Karlsohn, den kostliga stadsvakten etc. bidraga alla att skaffa publiken en riktigt uppsluppet munter stund. I Alphyddan har herr Carl Lejdström nu gjort sin första debut med god framgång, om än något rädsla och ovana vid scenen kunde förmärkas vid första framträdandet. Nya i rolerna voro äfven fru Sterky och herr Lemon såsom Betly och Daniel, hvilka partier af dem fingo ett mycket tillfredsställande utförande. I tisdags fick man höra signorina Labia första gången såsom Santuzza i »På Sicilien», en framställning, som vann mycket intresse genom hennes vackra stämma och fördelaktiga yttre. Lifliget saknades ej heller i framställningen, ehuruväl ett rörligare minspel skulle höja densamma.

På Vasateatern har det gamla folkskådespelet »Nerkingarne» af Axel Anrep rätt länge hållit sig uppe och är i flera fall rätt underhållande, om än den forna sentimentala stilen är något förlegad. Den fosterländska anda, som genomgår denna folklifsbild, har af publiken lifligt senterats. Utförandet har varit i goda händer.

Den 3:e kammarmusiksoarén var mera talrikt besökt än någon föregående och bifallet lifligt, särdeles efter Sjögrens (senast och först 1888 här gifna) duett n:o 2 för violin och piano, ett särdeles framstående och fängslande musikverk, särdeles i de tre första satserna. Hr Stenhammar visade sig i utförandet af pianopartiet ha vunnit ett ganska smakfullt anslag genom sina studier i utlandet. Komponisten och exekutörerna inropades flere gånger efter detta nummer. Soarén inleddes med en Haydns stråkqvartett, som i synnerhet med den klara och väl utförda slutfugan väckte intresse. Brahms stråkqvintett var en intressant bekantskap att göra, eburu man väntat sig mera af den efter Hanslicks berömmande utlåtande om densamma. De första satserna i denna genom de båda altarnas dubblering egendomligt klangrika qvintett (från 1890) syntes mest slå an.

Fröken Nilssons konsert var rätt talrikt besökt. Den unga sångerskan har ingen stor röst, men ren intonation, och hennes mer för konsertsalen än scenen lämpliga stämma och förmåga tarfva ytterligare utveckling. Herr Carlander väckte mycket bifall med Wolframs täflingssång ur »Tannhäuser» och ett par andra stycken, likaså tenorsångaren dr Bellander i solosånger och duetter med fröken Nilsson ur »Romeo och Julia» samt »Trubaduren» (Misereret), hvari fröken Nilsson också bäst lyckades.

För herr Scholanders musikafton kunna vi först i nästa nummer redogöra.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Wagners »Tannhäuser» torde blifva färdig att gifvas nästa vecka, och då efter komponistens revision för Paris uppförandet med en större ballettscen i Venusgrottan och uvertyren som förspel omedelbart öfvergående till första scenen. Elisabeth säges först komma att utföras af fru Brag, som Venus kommer fröken Gerda Pettersson att debutera och Tannhäuser att återgifvas af hr Bratbost. — »Walkyrians» upptagande är nu bestämdt och repetitionerna å operan började.

Professor Ivar Hallström, den värderade tonsättaren, som ofta så beredvilligt här biträder vid konserter med sitt utmärkta pianoackompanjemang, kommer den 3 februari att gifva en egen konsert i Musik. akademiens stora sal. Det lofvande programmet upptager två större tondiktningar af konsertgifvaren: »Skaldens hämd» (texten Uhlands bekanta ballad »Des Sängers Fluch», öfversatt af Fritz Arlberg, och »Blommornas undran», komponerad 1856 till ord af Oscar Fredrik, den förstnämda här aldrig offentligt uppförd. Utom en blandad elitkör af herrar och damer biträda vid konserten grefvinnan Mathilda Taube, fru Dina Edling, fröknarna Selma Ek, Anna Piehl och Augusta Andersson, hrr Olof Lemon och Oskar Lejdström samt en mycket ung musikälskare, hvars ovanligt präktiga basstämma väckt uppseende ej blott inom hufvudstadens musikaliska kretsar utan äfven å en af våra teatrar i ett mindre operettparti.

Sven Scholander, till hvars musikafton d. 31 jan. alla biljetter snart utsåldes, ger en ny sådan d. 6 februari i samma lokal.

Richard Andersson, vår ansedde musiklärare och pianist, anordnar en musikafton i Vetenskapsakademiens hörsal onsdag d. 7 februari. Alla musiknumren komma att utföras af hr Andersons elever med biträde af hr Tor Aulin. Inträdeskort à 1 kr. säljas i Abr. Lundquists hofmusikhandel.

Hr Henning R. Wejdling, bekant såsom komponist af populär dansmusik, har inflyttat till hufvudstaden, der han ämnar tillgodose hufvudstadens behof af dansmusik på baler och soaréer. Hr W. medför intyg om kompetens och smak i detta afseende från musikdirektören Wilh. Heintze. De, som under den nu börjande säsongen önska anlita hr W., kunna göra anmälningar derom hos herrar musikhandlare eller i hr W:s bostad, Rådmansgatan 18 A.

Göteborg. Stora teatern har i slutet af januari upptagit Lecocqs »Theblomma». Konsert gafs den 18 jan. i Kristine kyrka af violinisten Gustav Brückner, biträdd af sin fru, sångerskan Aina Br. Herr Brückner har i Göteborg inrättat en musikskola.

Norge.

Kristiania. Af pjeser med musik har Kristiania teater i sista hälften af januari bjudit på »Cornevilles klokker» och »Broder Rus». — Vid ett par af Eldorados torsdagskonserter har fru Nissen och herr Lammers medverkat jemte violinisten fröken Polleschowsky. Den 20 januari gafs af pianisten Martin Knutzen en konsert, före hans afresa till utlandet, biträdd af teaterorkestern och sångerskan fru Eva Nansen. Konsertgifvaren spelade Bramhs konsert i D-dur, Schumanns Phantasie op. 17, konsertetyder af Liszt och fru Gröndahl. Den 26 gafs konsert af professorn och kammarvirtuosen Franz Neruda och barytonsångaren Salomon Smith. Enl. programmet spelade hr Neruda Bruchs »Kol nidrei» och sin egen Phantasie i A-moll, hr Smith sjöng prologen i »Pajazzo», Beethovenssånger, norska sånger af Sinding, Elling etc. Den 27 gafs 3:e kammarmusiksoarén med biträde af fru Gröndahl, hrr Hennum, Lange (violin) och Alfr. Andersen (alt) samt sångerskan fröken Clara Polscher, då af instrumentalsaker utfördes Brahms pianoqvartett op. 26, A-dur och Schumanns pianotrio op. 63, D-moll.

Finland.

Helsingfors. Svenska teatern har upptagit Shakespears »Hamlet», med Tschaikowskys musik under hr Kajanus' direktion, samt fortsatt med »Bröllopet på Ulfåsa». Den 18 jan. gaf Orkesterföreningen sin 4:e symfonikonsert, biträdd af fru Ida Basilier-Magelsen. Programmet innehöll Tschaikowskys »Hamlet»-uvertyr, Suite n:o 1 af Moszkowski, aria ur »Friskytten» och sånger, af Järnefelt, Sinding, Grieg etc. Den 22 jan. gafs en konsert af sångerskan Ida Morduch, som dervid utförde arior ur »Titus» och »Friskytten», Santuzzas romans ur »Cavalleria rusticana», sånger af Schubert, Rubinstein, Goldmark etc. — Kajanus' populära konserter ha fortsatts, som vanligt.

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. teaterns spellista under sista veckorna af januari har upptagit: »Ett vintereventyr»; »Hans Heiling», »Faust», »Sven Dürings hus» och »Macbeth» af Shakespear med musik till en del af Weyse. — 2:a Filharmoniska konserten var en Moszkowski-konsert under Moritz Moszkowskis eget anförande och med biträde af den bekante violinisten Charles Gregorowitsch. Ett par Grieg-konserter ha äfven gifvits. — Vid Ulrich Andersens 2:a musikhistoriska konsert gåfvos endast kompositioner af C. E. W. Weyse.

Paris. På Opéra Comique gafs nyligen för första gången »Le Flibustier», opera i 3 akter af Cesar Cui (f. 1835 i Wilna), den ryske generalen och musikern. Texten, af Richepin, med dess fortlöpande alexandriner, är densamma som i pjesen på Théâtre Français, endast med uteslutande af ett hundratal versar. Premièren, hvilken bevistades af komponisten, rönte endast en »succès d'estime» trots Cuis egenskap af rysk general. Operan säges vittna om melodisk begåfning, men saknar intensiv inspiration och gripande accenter. Uppsättningen är enkel alldenstund alla tre akterna ha samma dekoration. Utförandet berömmes. Hufvudpartierna innehades af baritonen Fugère, tenoren Clément, Taskin och fröken Landouzy, som var en täck Janick.

Wien. »*Der Obersteiger*» är titeln på Karl Zellers, kompositören till »Fogelhandlaren». senaste operett, som nyligen med glänsande framgång för första gången uppfördes å Theater an der Wien. Textförfattarne äro M. West och L. Held och handlingen är förlagd till ett tyskt grufdistrikt under första hälften af detta århundrade. Titetrollen utföres af den berömde operettsångaren Girardi.

Petersburg. En ny opera, »Fången på Kaukasus», af C. Cui gafs för första gången d. 17 dec. på Panajeff-teatern med stor framgång. En tscherkessång, en duett för sopran och bariton samt ett par körer slogo särskildt mycket an.

80 italienska operor ha under 1893 skådat rampljuset. Men af dessa ha endast tre: Verdis »Falstaff», Puccinis »Manon Lescaut» och Leoncavallos »Medici» funnit vägen öfver Alperna.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i största lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Svensk Musiktidnings

MUSIKALBUM

1893.

Innehållande:

för piano 2 händer:

Tor Aulin: *Monogram,*
August Enna: ur operan *Hexan,*
Voldem. Sacks: *Idyll,*
Emil Sjögren: *Fantasistycke,*

för en röst med piano:

Ivar Hallström: »*Ich bin jung*» (»*Jag är ung*»).

Säljes å tidningens expedition Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården.

Presentkort

å Svensk Musiktidning 1894

finnas till salu à **5 kronor.**

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Plats i

Instrumenthandel.

En ordentlig, driftig och energisk ung man, spelande piano, harmonium och violin med fyllig och saftig ton, sökes till en instrumenthandel.

Offerter sändas till arkitekten ***K. G. Nyström, Helsingfors, Finland.***

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA .. 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG ... 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å **Industriutställningen i Göteborg 1891**

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den **enda** svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst **fem år** för instrumentets **hållbarhet** och **varaktighet**.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Kgl. Musikkonservatoriet i Leipzig:

Antagningspröfningen eger rum **onsdagen den 28 mars,** kl. 9 förmiddagen.

Prospekt utlemnas gratis.

Leipzig i Februari 1894.

Direktionen för det Kgl. Musikkonservatoriet

D:r OTTO GÜNTHER.

Postprenumerera på den trefliga och underhållande illustrerade veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och musikuppsatser i mängd.

Obs,! Den märkliga artikelserien »***En spelmans ungdomsminnen***»

Redaktionen.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Dansmusik på piano

utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet. Anmälning derom kan ske hos hrr musikhandlare eller hos mig *Rådmansgatan 18 A*, 3 tr. upp.

Henning R. Wejdling.

Vår musikbilaga

hoppas vi kunna sända våra prenumeranter med 1 mars-numret, så vida de utlofvade bidragen i tillräckligt god tid erhållas.

Innehåll: Sven Scholander (med porträtt). — De fyra uvertyrerna till »Fidelio», af D:r H. Simon. — »Tannhäusers» första uppförande i Berlin och ett bref från Richard Wagner, af Ernst Pasqué (med karrikatyrillustration). — Hur man lagar till uvertyrer, af Gioachino Rossini. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. —Annonser.

Stockholm, tryckt i Bergs Boktryckeri, 1894.